

Sygn. akt III AUa 581/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja (spr.) SA Marcjanna Górską
Protokolant: st. prot. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2013 r. w Lublinie

sprawy K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 6 maja 2013 r. sygn. akt VI U 1827/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 581/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawca K. W. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 5 listopada 2012 roku odmawiającej przyznania mu prawa do emerytury.

W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł, że w okresie od dnia 2 września 1978 r. do dnia 25 września 1982 r. pracował w warunkach szczególnych w charakterze spawacza – instruktora nauki zawodu w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W..

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 6 maja 2013 roku Sąd Okręgowy w Radomiu zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał K. W. prawo do emerytury od dnia 24 listopada 2012 roku .

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

W dniu 22 października 2012 roku wnioskodawca K. W. ur. (...), złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Zaskarżoną decyzją z dnia 5 listopada 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił przyznania tego prawa. Organ uznał, że wnioskodawca udokumentował na dzień 31 grudnia 1998 r. staż ubezpieczeniowy wynoszący 31 lat, 1 miesiąc i 18 dni oraz, że na dzień 31 grudnia 1998 r. udowodnił jedynie 13 lat, 11 miesięcy i 17 dni pracy w warunkach szczególnych zamiast wymaganych 15 lat.

Organ rentowy nie uznał wnioskodawcy jako okresów pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 2 września 1978 r. do dnia 25 września 1982 r. w charakterze spawacza – instruktora nauki zawodu w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W.. Powodem odmowy było przyjęcie przez organ rentowy, że wnioskodawca jako instruktor nauki zawodu nie mógł pracować stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku robotniczym spawacza, ponieważ miał w zakresie swoich obowiązków szereg innych czynności wynikających z pełnienia funkcji instruktora nauki zawodu, co nie odpowiada przepisom rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze /Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm./.

Sąd wskazał, że, w myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie natomiast z ust. 2 przytoczonego wyżej artykułu emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest więc spełnienie przed dniem 1 stycznia 1999 r. przesłanki posiadania co najmniej 25-letniego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu.

Przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze /Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm./ w § 3 i 4 określają warunki, od których spełnienia zależy uzyskanie wcześniejszej emerytury. Są to: okres zatrudnienia wynoszący dla mężczyzn 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A i osiągnięcie wieku emerytalnego 60 lat dla mężczyzn.

Poza sporem w sprawie niniejszej pozostaje, że wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny 60 lat i udowodnił wymagany 25-letni okres zatrudnienia oraz że nie przystąpił do funduszu emerytalnego. Nie pozostaje też w stosunku pracy od 24 listopada 2012 r. Sprawą sporną pozostaje ustalenie, czy wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat i czy staż ten osiągnął przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Wnioskodawca w spornym okresie był pracownikiem Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) w W.. Wnioskodawca podjął pracę od dnia 2 września 1978 r. na stanowisku instruktora nauki zawodu spawacza elektrycznego w Warsztatach Szkolnych Zakładów (...) w Ś.. Na tym stanowisku pracował do dnia 25 września 1982 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W chwili przyjęcia do pracy nie posiadał formalnych uprawnień spawacza elektrycznego. Miał ukończony kurs spawacza elektrycznego na przełomie lat 1974/1975 nie zakończony egzaminem. Uprawnienia spawacza elektrycznego posiadał od dnia 22 grudnia 1979 r. Do rozwiązania umowy o pracę stanowisko pracy wnioskodawcy nie uległo zmianie. Charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy potwierdzają zeznania świadków J. B. i T. B.. Z

ich zeznań ściśle korespondujących z zeznaniami wnioskodawcy wynika, że wnioskodawca zajmował się praktycznym szkoleniem uczniów (...) Szkoły Zawodowej w K. w zawodzie spawacza elektrycznego. Szkolił praktycznie we wszystkie dni robocze uczniów klas II i III. Zgodnie z harmonogramem opisanym przez wnioskodawcę. Jednocześnie wykonywał zlecone przez kierownika warsztatów prace spawalnicze na rzecz zakładu pracy. Te prace polegały na spawaniu konstrukcji stalowych do stacji energetycznych i linii energetycznych. W praktyce do spawania tych konstrukcji wykorzystywani byli uczniowie po ich wstępnym przeszkoleniu. Po wstępnym przeszkoleniu praktycznym, praktyka polegała na wykonywaniu prac spawalniczych konstrukcji stalowych pod nadzorem wnioskodawcy i z jego udziałem. Uczniowie pracowali jedynie w wymiarze 6 godzin dziennie, jednakże wnioskodawca wykonywał prace spawalnicze także sam bez uczniów oraz w wakacje. Elementy do spawania przygotowywali mu ślusarze z wydziału konstrukcyjnego. Wnioskodawca był jedynym spawaczem instruktorem, a prace wykonywane były w wydzielonym pomieszczeniu do wykonywania takich prac. Nie wykonywał on żadnych prac ślusarskich. Sąd wskazał, że wnioskodawca nie spawał przez 8 godzin dziennie, bo zajmował się szkoleniem praktycznym uczniów. Jednakże czas niezbędny do praktycznego szkolenia uczniów należy także traktować jako pracę w warunkach szczególnych. Zgodnie z wykazem A, dział XIV, poz. 12, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze /Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm./, wystarczy wykonywanie pracy przy spawaniu a nie samo spawanie. Wnioskodawcy pełny wymiar czasu pracy wypełniały prace spawalnicze na rzecz zakładu wykonywane samodzielnie i z uczniami oraz praktyczna nauka spawania w kabinach spawalniczych. Nie zajmował się szkoleniem teoretycznym, bo tym zajmowała się szkoła. Czynności wnioskodawcy polegające na prowadzeniu listy obecności prowadzeniu dziennika są czynnościami ściśle związanymi z wykonywaną pracą i pozostają bez znaczenia co do przesłanek stałości i pełnego wymiaru czasu pracy.

Sąd Okręgowy zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okres od dnia 22 grudnia 1979 r. t.j. od dnia nabycia uprawnień spawacza. Wynosi on 2 lata, 9 miesięcy i 3 dni i po doliczeniu okresu uznanego przez ZUS, łączny okres pracy w warunkach szczególnych wynosi 16 lat, 8 miesięcy i 20 dni.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w Radomiu w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych w L. zaskarżając wyrok w całości.

Wyrokowi zarzucił :

- naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 ust. 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43) poprzez uznanie pracy w charakterze instruktora praktycznej nauki zawodu za pracę w szczególnych warunkach i w konsekwencji przyznanie prawa do emerytury osobie nie spełniającej warunków do przyznania tego świadczenia.

Podnosząc powyższe wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania .

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie .

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i aprobuje argumentację prawną przedstawioną w motywach zaskarżonego wyroku, a więc nie zachodzi potrzeba ich powtarzania.

Zarzuty podniesione w apelacji są bezzasadne.

Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) od dnia 22 grudnia 1979 r. t.j. od dnia nabycia przez niego uprawnień spawacza do zakończenia zatrudnienia u tego pracodawcy (2 lata, 9 miesięcy i 3 dni).

Wbrew twierdzeniom apelującego okres ten nie został zakwalifikowany z tytułu pełnienia obowiązków instruktora praktycznej nauki zawodu, lecz oceniony został przez Sąd I instancji zgodnie z ustalonymi i rzeczywiście wykonywanymi przez wnioskodawcę czynnościami i zakresem jego obowiązków – jako wykonywanie pracy przy spawaniu - stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W wykazie A, dział XIV, poz. 12, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze /Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm./, wymienione zostały prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym.

Jak wynika z prawidłowych ustaleń Sądu I instancji, wnioskodawca w tym spornym okresie był pracownikiem Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) w W.. Podjął pracę od dnia 2 września 1978 r. na stanowisku instruktora nauki zawodu spawacza elektrycznego w Warsztatach Szkolnych Zakładów (...) w Ś.. Na tym stanowisku pracował do dnia 25 września 1982 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Uprawnienia spawacza elektrycznego posiadał od dnia 22 grudnia 1979 roku , co potwierdza książka spawacza - k. 18 akt sprawy. Do rozwiązania umowy o pracę stanowisko pracy wnioskodawcy nie uległo zmianie. Z dokonanych ustaleń poczynionych w oparciu o zeznania świadków J. B. i T. B. oraz wnioskodawcy wynika, że K. W. zajmował się praktycznym szkoleniem uczniów (...) Szkoły Zawodowej w K. w zawodzie spawacza elektrycznego - szkolił praktycznie we wszystkie dni robocze uczniów klas II i III. Jednocześnie wykonywał zlecone przez kierownika warsztatów prace spawalnicze na rzecz zakładu pracy polegające na spawaniu konstrukcji stalowych do stacji energetycznych i linii energetycznych. Do spawania tych konstrukcji wykorzystywani byli też uczniowie po ich wstępnym przeszkoleniu pod nadzorem wnioskodawcy i z jego udziałem. Co prawda uczniowie pracowali jedynie w wymiarze 6 godzin dziennie, jednakże wnioskodawca wykonywał prace spawalnicze, po zakończeniu pracy z uczniami sam , co wypełniało mu pozostały czas pracy, a także w wakacje. Elementy do spawania przygotowywane były przez ślusarzy, z wydziału konstrukcyjnego, a wnioskodawca nie wykonywał żadnych prac ślusarskich. Prace wykonywane były w wydzielonym pomieszczeniu do wykonywania prac spawalniczych (przystosowanych kabinach).

W ustalonym stanie faktycznym, pełny wymiar czasu pracy wnioskodawcy wypełniały prace spawalnicze na rzecz zakładu wykonywane samodzielnie i z uczniami oraz praktyczna nauka spawania w kabinach spawalniczych. Jak prawidłowo stwierdził Sąd I instancji czas niezbędny do praktycznego szkolenia uczniów należy także traktować jako pracę w warunkach szczególnych. Wnioskodawca nie zajmował się szkoleniem teoretycznym, bo ten obowiązek realizowała szkoła, a czynności polegające na prowadzeniu przez niego listy obecności i prowadzeniu dziennika pozostawały ściśle związane z wykonywaną pracą i oczywistym jest też, że zajmowały nieznaczny wycinek czasu pracy. Okoliczność ta pozostaje więc bez znaczenia dla oceny przesłanki stałości i pełnego wymiaru jego czasu pracy.

Z załącznika do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - wykaz A, dział XIV, poz. 12, wynika, że nie chodzi tylko o samo spawanie jako czynność, lecz o prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowowodorowym, co niewątpliwie może dotyczyć też innych czynności, które funkcjonalnie (przedmiotowo) łączą się z pracą przy spawaniu por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2012 r. II UK 103/11.

Inaczej rzecz ujmując, za prace "przy spawaniu" mogą być uznane prace wykonywane przez osoby zatrudnione nie tylko na stanowisku spawacza, pod warunkiem jednakże, że uczestniczą one w procesie spawania. Nie tyle zatem chodzi o nazwę stanowiska, co o charakter wykonywanych czynności. Takie stanowisko zaprezentował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 stycznia 2008 r. I UK 192/07 (OSNP 2009 nr 5-6, poz. 79), gdzie stwierdził też, że użycie określenia "przy spawaniu" zamiast terminu "spawacz" pozwala objąć nim także prace wykonywane w przebiegu procesu spawania przez pracowników niebędących spawaczami.

Po zaliczeniu wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresu od dnia 22 grudnia 1979 roku do zakończenia zatrudnienia (2 lata, 9 miesięcy i 3 dni) i doliczeniu okresu uznanego przez ZUS, łączny okres pracy w warunkach szczególnych wynosi 16 lat, 8 miesięcy i 20 dni.

W związku z powyższym wnioskodawca legitymuje się okresem przewyższającym wymagany ustawowo 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych, a zatem spełnił wszystkie przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

W tym stanie rzeczy, wbrew stanowisku apelacji nie doszło do naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 ust.2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43).

Mając powyższe na uwadze apelacja jako niezasadna podlega oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c.